

Nasza Euro

nr 1/2017 | ISSN 2083-4063

Biuletyn Krajowej
Sieci Obszarów Wiejskich
Województwa Wielkopolskiego

PROW incja

1

SAMORZĄD WOJEWÓDZTWA
WIELKOPOLSKIEGO

„Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich: Europa inwestująca w obszary wiejskie”.
Instytucja Zarządzająca PROW 2014–2020 – Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi.

Publikacja opracowana przez Departament Programów Rozwoju Obszarów Wiejskich Urzędu Marszałkowskiego Województwa Wielkopolskiego w Poznaniu. Operacja współfinansowana jest ze środków Unii Europejskiej w ramach Krajowej Sieci Obszarów Wiejskich Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020.

SPIS TREŚCI

Słowo wstępne	3
Wielkopolska wyróżniona we Wrocławiu	4
Samorząd wspiera budowę targowisk	6
Umowa na scalanie podpisana	7
Wielkopolski Rolnik Roku 2016	8
Konkurs na najlepszy obiekt turystyki wiejskiej	9
Województwo wielkopolskie bez barier	10
Wielkopolska inspiruje i dzieli się doświadczeniami	12
Tradycyjne smaki Wielkopolski	14

Wydawca:

Samorząd Województwa Wielkopolskiego
al. Niepodległości 34
61-714 Poznań

Opracowanie:

Jednostka Regionalna Krajowej Sieci Obszarów Wiejskich
Departament Programów Rozwoju Obszarów Wiejskich
Urząd Marszałkowski Województwa Wielkopolskiego
al. Niepodległości 34, 61-714 Poznań
tel. 61 626 60 00, faks 61 626 60 04
e-mail: ksow@umww.pl
www.wielkopolskie.ksow.pl, www.prow.umww.pl

Teksty:

Adrian Kapuściński

Opracowanie graficzne i druk:

S-print 2 Sp. z o.o.
www.s-print.com.pl

Krzysztof Grabowski

Wicemarszałek Województwa Wielkopolskiego

Szanowni Państwo,

Rozpoczęliśmy kolejny rok realizacji unijnego programu służącego wspieraniu obszarów wiejskich naszego regionu. Program Rozwoju Obszarów Wiejskich wdrażany w tym roku przez Samorząd Województwa Wielkopolskiego to blisko 100 milionów złotych, które rozdysponujemy na gospodarkę wodno-ściekową oraz budowę i rozbudowę targowisk. W momencie kiedy ukazuje się to wydanie biuletynu, trwa jeszcze nabór wniosków na targowiska, który rozpoczął się 14 kwietnia i potrwa do 28 kwietnia 2017 roku. Warunki konkursu przedstawiamy na łamach naszego czasopisma. W marcu, w imieniu województwa, podpisałem umowę z władzami powiatu pleszewskiego. Przedmiotem tej umowy będzie realizacja operacji scalenia gruntów w miejscowości Kwileń, położonej w gminie Chocz. Powiat, który w ubiegłej perspektywie programowej z powodzeniem scalił grunty w Brudzewku, uzyskał prawie 2,5 miliona złotych na realizację następnego przedsięwzięcia.

W 2017 roku ogłosimy również kolejne nabory wniosków. Będą one dotyczyć ochrony zabytków i budownictwa tradycyjnego oraz inwestycji w obiekty pełniące funkcje kulturalne lub kształtowanie przestrzeni publicznej. Województwo przeznaczy na te cele ponad 20 milionów złotych. W chwili obecnej czekamy na ministerialne rozporządzenia wykonawcze, które pozwolą nam uruchomić procedury konkursowe.

W tym numerze biuletynu „Nasza euroPROWincja” chcemy zwrócić uwagę na potencjał turystyczny naszego województwa, a zwłaszcza jego wiejskiego oblicza. Atrakcyjność naszego regionu została zauważona i doceniona podczas Międzynarodowych Targów Turystycznych, które odbyły się pod koniec lutego we Wrocławiu. Wielkopolska otrzymała nagrodę jury za najlepsze stoisko targów. Szerzej na temat oferty jaką zaprezentowaliśmy możecie Państwo przeczytać w artykule na stronach 4-5. Samorząd Województwa Wielkopolskiego wsparł inicjatywę powstania przewodnika turystycznego dla osób niepełnosprawnych, który został wydany w ubiegłym roku. Uważam, że jednym z priorytetów rozwoju turystyki w naszym regionie jest zapewnienie dostępu do jak największej liczby atrakcji osobom poruszającym się na wózkach inwalidzkich.

Chcąc przeciwdziałać wykluczeniu społecznemu, staramy się organizować wydarzenia, uwzględniając potrzeby niepełnosprawnych i zapraszając ich do aktywnego udziału. Rozwijając temat turystyki na obszarach wiejskich, warto dostrzec, że województwo wielkopolskie od 11 lat organizuje konkurs na najlepszy obiekt turystyki na obszarach wiejskich. Zgłoszenia do tegorocznej edycji przyjmujemy do 15 maja. Laureaci zdobędą nagrody finansowe oraz możliwość promocji.

19 marca 2017 roku miałem przyjemność wręczyć statuetki „Siewcy” najlepszym wielkopolskim rolnikom roku 2016. Do tego elitarnego grona dołączyło dziesięciu gospodarzy, a kolejnych dziesięciu uzyskało nominację, co również zasługuje na podkreślenie i szacunek. Na łamach tego wydania przedstawiamy nazwiska wszystkich wyróżnionych rolników oraz zasady konkursu, organizowanego rokrocznie przez Samorząd Województwa Wielkopolskiego.

W biuletynie „Nasza euroPROWincja” przybliżamy również informacje na temat współpracy zagranicznej Wielkopolski i wymiany dobrych praktyk w zakresie rozwoju obszarów wiejskich. W kwietniu mieliśmy okazję gościć delegację rumuńskiego regionu Sibiu. Wspólnie odwiedziliśmy powiat pleszewski oraz miasto Kalisz. Spotkaliśmy się z przedstawicielami Lokalnej Grupy Działania „Wspólnie dla Przyszłości”, która pomogła przygotować program wizyty w Gołuchowie. Naszym gościom pokazaliśmy m.in. zamek w Gołuchowie, Sanktuarium św. Józefa w Kaliszu, a także folwark konny w Hermanowie w powiecie średzkim. Liczymy, że wzajemna wymiana doświadczeń zaowocuje już wkrótce nawiązaniem trwałych relacji partnerskich.

Wszystkich entuzjastów tradycyjnej kuchni Wielkopolskiej zapraszamy z kolei do kącika kulinarnego. Prezentujemy w nim przepis na roladę wołową z szagówkami i kapustą zasmażaną, autorstwa pań z Koła Gospodyń Wiejskich „Włościanki” z Białośliwia w powiecie pilskim. Potrawa ta zwyciężyła na Festiwalu Tradycyjnej Kuchni Wielkopolskiej, który odbył się 14 sierpnia 2016 roku w Kawęczynie w powiecie tureckim.

Serdecznie zachęcam do lektury.

Wielkopolska wyróżniona we Wrocławiu

Województwo Wielkopolskie zdobyło nagrodę za najlepsze stoisko podczas Międzynarodowych Targów Turystycznych we Wrocławiu. Impreza odbyła się w ostatni weekend lutego we wrocławskiej Hali Stulecia. Wzięło w niej udział ponad stu wystawców z kraju i ze świata. Wśród wielu ofert turystycznych nie mogło zabraknąć propozycji spędzenia wolnego czasu w Wielkopolsce. Samorząd Województwa Wielkopolskiego wspólnie z Wielkopolską Organizacją Turystyczną oraz Stowarzyszeniem Ostrzeszowska Lokalna Grupa Działania, przygotował ekspozycję, która jak się później okazało, zyskała największe uznanie jury konkursu na najlepsze stoisko targowe.

for. Adrian Kapuscinski

Współorganizatorami stoiska Wielkopolski we Wrocławiu był Samorząd Województwa Wielkopolskiego oraz Wielkopolska Organizacja Turystyczna. Na zdjęciu Wicemarszałek Krzysztof Grabowski wspólnie z Dyrektorem Departamentu PROW UMWW Izabelą Mroczek, Dyrektorem WOT Ewą Przydrożną oraz Ireną Frąckowiak – Specjalistką ds. promocji w biurze WOT.

- *To duże wyróżnienie dla naszego województwa. Cieszę się, że mogliśmy zaprezentować w bardzo atrakcyjny sposób potencjał turystyczny regionu. Niezliczona ilość rozmów odbytych przy naszym stoisku świadczy o zainteresowaniu wyciecznikami w Wielkopolsce. Liczę, że obecność na wrocławskich targach przyczyni się do zwiększenia ruchu turystycznego w naszym regionie* – mówi Wicemarszałek Województwa Wielkopolskiego Krzysztof Grabowski.

Na zaproszenie Stowarzyszenia Inicjatyw Obywatelskich Progres, Wicemarszałek Krzysztof Grabowski oraz Dyrektor Departamentu PROW Izabela Mroczek wzięli udział w spotkaniu z osobami niepełnosprawnymi. Jego celem było zaprezentowanie niedawno wydanych przewodników turystycznych dla osób z dysfunkcjami. Województwo Wielkopolskie jako jedno z trzech wsparło finansowo powstanie przewodnika w wersji papierowej i mobilnej pt. „Wielkopolska bez barier”. Zawiera on 70 tras turystycznych dla osób niepełnosprawnych.

Dużym walorem, wyróżniającym ekspozycję Wielkopolski spośród innych stoisk, była jej różnorodność. Lokalna Gru-

pa Działania z Ostrzeszowa zaprosiła do współpracy przedstawicieli swoich gmin. Najliczniej podczas targów reprezentowana była Gmina Kobyla Góra. Właściciele lokalnych obiektów agroturystycznych oraz pracownicy gminy, pod okiem Wójta Wiesława Berskiego oraz Sołtysa Kobylej Góry Piotra Kolasy, zachęcali do odwiedzenia swojej urokliwej gminy, gdzie znajduje się najwyższe wzniesienie w Wielkopolsce.

- *W ubiegłym roku Gmina Kobyla Góra uzyskała tytuł „Gmina atrakcyjna turystycznie” w Plebiscycie Orły Polskiego Samorządu 2016. Wielu turystów z Dolnego Śląska spędza wolny czas w naszych stronach. Uczestnictwo w targach turystycznych odbywających się w tak niedużej odległości od Kobylej Góry stanowi dla nas znakomitą szansę na promocję. Staraliśmy się zachęcić jak największą liczbę turystów, aby na własne oczy przekonali się, że warto do nas przyjechać* – mówi Wójt Gminy Kobyla Góra Wiesław Berski.

Z okazji do zaprezentowania swoich walorów skorzystała także Gmina Mikstat. Każdego dnia na stoisku odbywały się konkursy organizowane przez przedstawicielki Ostrzeszowskiej LGD. Na zwycięzców czekały atrakcyjne nagrody, m.in. vouchery na spływ kajakowy rzeką Prosną, kolacja w restauracji nad Zalewem w Kobylej Górze oraz wartościowe nagrody rzeczowe. Panie z LGD zapraszały również najmłodszych uczestników targów do wzięcia udziału w warsztatach plastycznych. Składanie papierowego modelu Baszty Kazimierzowskiej, historycznego budynku Ostrzeszowa, czy kolorowanki tematycznie związane z powiatem ostrzeszowskim wywołały mnóstwo skupienia, ale i uśmiechów na twarzach dzieci.

for. Adrian Kapuscinski

Zwycięzynie konkursu wiedzy o Ziemi Ostrzeszowskiej wygrały właśnie voucher na spływ kajakowy rzeką Prosną. Na zdjęciu w towarzystwie Wójta Gminy Kobyla Góra Wiesława Berskiego, Dyrektora biura Ostrzeszowskiej LGD Anny Mądrej oraz Macieja Tarchalskiego - organizatora spływów.

Przez trzy dni na stoisku swoje eksponaty prezentowali rękodzielnicy z Ostrzeszowa. Zegary, świeczniki z poroża autorstwa Romana Kunca, biżuteria i ozdoby z kolorowe-

TARGI I WYSTAWY

go szkła wykonane własnoręcznie przez Agnieszkę Sokaluk oraz przedmioty wplecione z wikliny papierowej przez Agnieszkę Pacynę budziły zachwyt gości.

foto. Adrian Kapuściński

Na stoisku nie zabrakło atrakcji dla najmłodszych. W niedzielę odbywały się warsztaty wyplatania koszyków z wikliny papierowej.

Wielkopolska włączyła się także do udziału w grze targowej prowadzonej przez organizatorów wydarzenia. Jej uczestnicy otrzymywali mapę z zaznaczonymi stoiskami, przy których należało wykonać zadanie, aby zdobyć pieczętkę. Skompletowanie wszystkich pieczętek dawało szansę wygrania upominków, przygotowanych przez wystawców biorących udział w zabawie. Na naszym stoisku na uczestników czekała szklana kula z pulą pytań o tematyce związanej z Wielkopolską oraz Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich.

foto. Adrian Kapuściński

Nagroda za najlepsze stoisko Międzynarodowych Targów Turystycznych 2017 we Wrocławiu trafiła do Wielkopolski.

Atrakcją drugiego dnia targowych wydarzeń był pokaz przyrządzania tradycyjnej wielkopolskiej kiełbasy z dodatkiem gęsiny. Odbył się on w ramach festiwalu kulinarnego, zorganizowanego na jednej ze scen hali targowej. Jacek Nowicki, właściciel firmy wędliniarskiej „Nowicki Naturalnie”

wspólnie z szefem kuchni restauracji „P jak Pysznie” Pawłem Powroźnikiem pokazali od podstaw proces powstawania wędlin. Licznie zgromadzeni obserwatorzy mogli skosztować białej kiełbasy w wersji parzonej i smażonej.

– Kiełbasa wytwarzana od pokoleń w naszym zakładzie składa się w 70% z mięsa świni rasy złotnickiej oraz w 30% z ostrzeszowskiej gęsiny. Te proporcje są idealne, aby otrzymać smaczny produkt o właściwej konsystencji – zdradził uczestnikom pokazu Jacek Nowicki.

foto. Adrian Kapuściński

Jacek Nowicki, właściciel firmy „Nowicki Naturalnie” podczas pokazu odbywającego się w ramach festiwalu kulinarnego

Goście Wielkopolskiego stoiska mogli poznać również inne zakątki naszego województwa. Pracownicy departamentu PROW zachęcali do odwiedzania obiektów agroturystycznych, zebranych w pięknie ilustrowanym albumie „Najciekawsze Wiejskie Zakątki Wielkopolski”, wydanym przez Samorząd Województwa Wielkopolskiego. Nie zabrakło akcentów kulinarnych. Uczestnicy targów mogli skosztować produktów pochodzących od członków Sieci Dziedzictwa Kulinarnego Wielkopolska, przy okazji dowiadując się o niej najważniejszych informacji. Po drugiej stronie stoiska przedstawicielki Wielkopolskiej Organizacji Turystycznej, na czele z Dyrektorem Ewą Przydrożną prezentowały atrakcje Szlaku Piastowskiego oraz przewodniki turystyczne po Wielkopolsce. Nie zabrakło materiałów promujących turystykę w powiecie gnieźnieńskim, które przygotowało tamtejsze starostwo. Tuż obok promowano walory powiatu kaliskiego oraz lokalnych producentów. Goście mogli w tym miejscu posłuchać o Szlaku Kościołów Drewnianych Ziemi Kaliskiej oraz o Szlaku Kulinarnym „Kaliskie smaki”.

Stoisko Wielkopolski powstało dzięki współfinansowaniu ze środków Unii Europejskiej w ramach Krajowej Sieci Obszarów Wiejskich PROW 2014-2020.

Samorząd wspiera budowę targowisk

Blisko 25 milionów złotych przeznaczy Samorząd Województwa Wielkopolskiego na dofinansowanie inwestycji w targowiska w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020.

23 marca 2017 r. Zarząd Województwa Wielkopolskiego podjął uchwałę w sprawie ogłoszenia terminu i warunków naboru wniosków na operacje typu „Inwestycje w targowiska lub obiekty budowlane przeznaczone na cele promocji lokalnych produktów”. Gminy, powiaty oraz ich związki mogą składać wnioski w siedzibie Urzędu Marszałkowskiego w terminie od 14 do 28 kwietnia 2017 r.

Gminy, w których zrealizowano inwestycje w targowiska w ramach PROW 2007-2013:

1. Gmina Krzyż Wielkopolski, 2. Gmina Margonin, 3. Gmina Sieraków, 4. Gmina Rogoźno, 5. Gmina Zbąszyń, 6. Gmina Tarnowo Podgórne, 7. Gmina Pobiedziska, 8. Miasto i Gmina Trzemeszno, 9. Gmina Mosina, 10. Gmina Czempień, 11. Gmina Środa Wielkopolska, 12. Gmina Nekla, 13. Gmina Zagórów, 14. Gmina Pleszew, 15. Gmina Gołuchów, 16. Gmina Lisków, 17. Gmina Koźminek, 18. Gmina i Miasto Ostrzeszów.

Infrastruktura targowiska w Sierakowie w powiecie międzychodzkiem.

Zródło: Zasoby UMWW

- Inwestycje można realizować w miejscowościach liczących do 200 tysięcy mieszkańców. To oznacza, że w każdym miejscu Wielkopolski, wyłączając Poznań, może powstać nowe targowisko lub zostać zmodernizowane już istniejące. Nasze województwo ma do dyspozycji blisko 5,3 miliona euro na ten cel. Jest to drugi, po województwie mazowieckim, największy budżet w kraju – mówi Wicemarszałek Krzysztof Grabowski.

Aby uzyskać dofinansowanie, muszą być spełnione określone warunki: targowisko musi być ogólnodostępne, a co najmniej 30% jego powierzchni powinno zostać przeznaczone dla rolników pod sprzedaż produktów rolno-spożywczych. Przed złożeniem wniosku o płatność końcową, beneficjent musi zadbać o to, aby targowisko było utwardzone, oświetlone, przyłączone do sieci wodociągowej, kanalizacyjnej i elektroenergetycznej, wyposażone w odpływy wody deszczowej, zadaszenie na co najmniej połowie powierzchni handlowej, a także w miejsca parkingowe i urządzenia sanitarnohigieniczne. Targowisko powinno też być oznaczone nazwą „Mój Rynek” i unijnym logiem produkcji ekologicznej oraz zorganizowane tak, aby umożliwić rolnikom dostęp do punktów sprzedaży w sposób określony w regulaminie targowiska.

Targowisko gminne w Koźminku w powiecie kaliskim.

Zródło: UG Koźminek

REALIZACJA PROW

sprzedaż produktów rolno-spożywczych wyprodukowanych w systemie rolnictwa ekologicznego. Udostępnienie targowiska przez cały rok gwarantuje zdobycie następnych 10 punktów. Jeśli operacja uwzględni wyposażenie targowiska w instalacje odnawialnego źródła energii zapewniające pokrycie co najmniej 30% jego zapotrzebowania na energię, wówczas operacja będzie premiowana dodatkowymi 6 punktami. Ponadto większą szansę na otrzymanie dofinansowania będą mieli ci wnioskodawcy, którzy nie zrealizowali podobnej inwestycji w ramach PROW 2007-2013. Warto również zainwestować w modernizację już istniejącego targowiska, gdyż skutkuje to możliwością otrzymania 4 punktów. W sytuacji równej liczby punktów na liście, pierwszeństwo do dofinansowania uzyskuje wnioskodawca, którego operacja będzie realizowana w miejscowości o większej liczbie mieszkańców.

30 marca 2017 r. Departament Programów Rozwoju Obszarów Wiejskich zorganizował szkolenie dla wnioskodawców, które odbyło się w Sali Sesyjnej Urzędu Marszałkowskiego w Poznaniu. Spotkanie otworzyła Dyrektor Departamentu PROW Izabela Mroczek, następnie pracownicy departamentu omówili warunki konkursu wynikające z rozporządzenia, formularz wniosku o przyznanie pomocy, wzór umowy a także kwestie związane z przeprowadzeniem postępowania o udzielenie zamówienia publicznego oraz stosowaniem konkurencyjnego trybu wyboru wykonawcy zadania.

foto: Adrian Kapuciński

30 marca 2017 roku w sali sesyjnej Urzędu Marszałkowskiego w Poznaniu odbyło się szkolenie dla potencjalnych beneficjentów dotyczące wsparcia inwestycji w targowiska.

Suma kosztów kwalifikowanych pojedynczej operacji nie może przekroczyć 1 miliona euro. Wnioskodawcy mogą starać się o uzyskanie pomocy w wysokości 63,63% kosztów kwalifikowanych, mając jednak na uwadze, że limit przyznanej pomocy dla jednego beneficjenta wynosi 1 milion złotych.

Pomoc może być przyznana na realizację jedynie tych projektów, które otrzymają co najmniej 27 punktów. Nawyżej, bo aż 12 punktów jest do zdobycia w sytuacji, gdy ponad 50% powierzchni handlowej targowiska zostanie przeznaczona dla rolników pod sprzedaż produktów rolno-spożywczych. Kolejne 10 punktów można uzyskać, jeśli powyżej 10% powierzchni handlowej przeznaczy się pod

Umowa na scalanie podpisana

W środę 29 marca 2017 r. Starostwo Powiatowe w Pleszewie zawarło umowę z Samorządem Województwa Wielkopolskiego na realizację operacji scalania gruntów w miejscowości Kwileń (gm. Chocz, powiat pleszewski) w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020. W Urzędzie Gminy Chocz umowę podpisali Wicemarszałek Krzysztof Grabowski, Starosta Pleszewski Maciej Wasielewski oraz Wicestarosta Eugeniusz Małecki.

- *Podpisujemy dziś umowę na kwotę blisko 2,5 mln złotych. Dzięki tym środkom scaleniu ulegnie prawie 1000 działek, należących do 78 gospodarstw w obrębie Kwileń. Jest to jedyna operacja tego typu w naszym województwie w obecnej perspektywie programowej – powiedział Wicemarszałek Krzysztof Grabowski.*

Przy podpisaniu umowy obecna była również Izabela Mroczek – Dyrektor Departamentu Programów Roz-

woju Obszarów Wiejskich w Urzędzie Marszałkowskim w Poznaniu oraz Burmistrz Chocza Marian Wielgosik. W perspektywie programowej 2007-2013 powiat pleszewski pomyślnie przeprowadził operację scalenia gruntów we wsi Brudzewek w gminie Chocz.

Podpisanie umowy na „Scalanie gruntów obiektu „Kwileń” – obręb Kwileń, gmina Chocz, powiat pleszewski”. Od lewej Dyrektor Departamentu PROW UMWW Izabela Mroczek, Burmistrz Chocza Marian Wielgosik, Wicemarszałek Krzysztof Grabowski, Starosta Pleszewski Maciej Wasielewski i Wicestarosta Eugeniusz Małecki.

Zródło: Urząd Miejski Gminy Chocz

Wielkopolski Rolnik Roku 2016

fot. Artur Borński, Monitor Wielkopolski

Laureaci XVI konkursu Wielkopolski Rolnik Roku odebrali statuetki „Siewcy” z rąk Wicemarszałka Krzysztofa Grabowskiego oraz prof. dr hab. Grzegorza Skrzypczaka.

19 marca 2017 roku odbyła się uroczysta gala konkursu „Wielkopolski Rolnik Roku 2016”. Już po raz szesnasty wręczono statuetki „Siewcy”, honorując 10 najlepszych rolników w naszym regionie. Organizatorem wydarzenia był Samorząd Województwa Wielkopolskiego. W jego imieniu wyróżnienia laureatom wręczył Wicemarszałek Krzysztof Grabowski. - *Dziękuję Wam, wielkopolscy rolnicy, za Waszą ciężką i ofiarną pracę. Ci, którzy pochodzą z wielkopolskich wsi i pracują na nich, wiedzą doskonale, jak trudna jest to praca. Zasluguje ona nie tylko na dobre słowa, ale również na to, aby ją docenić, co czynimy* – podkreślał gospodarz gali.

Zgodnie z zasadami konkursu, miano Wielkopolskiego Rolnika Roku może uzyskać gospodarz zgłoszony przez uprawnioną do tego instytucję lub osobę, np. Zarząd Wo-

jewództwa Wielkopolskiego, starostę, wójta, burmistrza, prezydenta miasta, Wielkopolską Izbę Rolniczą, Wielkopolski Ośrodek Doradztwa Rolniczego. Czternastoosobowa kapituła konkursu pod przewodnictwem prof. dr hab. Grzegorza Skrzypczaka wnikliwie rozpatruje zgłoszone kandydatury, a następnie w składach dwuosobowych wizytuje gospodarstwa. Wyróżniający się kandydaci są wizytowani ponownie przez inny zespół. W efekcie kapituła nominuje 20 najlepszych gospodarzy w Wielkopolsce. Podczas gali finałowej najlepsza dziesiątka otrzymuje Statuetkę Siewcy oraz nagrodę pieniężną w wysokości 10 tysięcy złotych. Tytuł Wielkopolskiego Rolnika Roku można otrzymać tylko jeden raz. Organizacja tegorocznej gali była współfinansowana ze środków Unii Europejskiej w ramach Krajowej Sieci Obszarów Wiejskich PROW na lata 2014-2020.

NOMINOWANI I LAUREACI XVI EDYCJI KONKURSU WIELKOPOLSKI ROLNIK ROKU 2016
Henryk Piotrowski z Wojnowic w gminie Opalenica
Leszek Płócienniczak ze Złotnik Małej Kolonii w gminie Stawiszyn
Rafał Szymon Jurgowiak z Lutomia w gminie Sieraków
Jacek Dobrowolski z Krzywej Góry w gminie Kołaczkowo
Tomasz Pietryka z Józefowa w gminie Lwówek
Igor Szamiłow z Rakowa w gminie Czarniejewo
Anna Szczepankiewicz z Myśliborza w gminie Golina
Andrzej Wiśniewski z Goraja w gminie Lubasz
Jerzy Jaskała z Kalisza
Kamila Lisińska z Biezdrowa w gminie Wronki

NOMINOWANI XVI EDYCJI KONKURSU WIELKOPOLSKI ROLNIK ROKU 2016
Jan Matuszyk z Prochów w gminie Zakrzewo
Mariusz Majerowicz z Kruchowa w gminie Trzemeszno
Wiesław Bruź z Zakrzyna w gminie Lisków
Marek Odor z Toniszewa w gminie Wągrowiec
Łukasz Kamieniarski z Olszewa w gminie Śmigiel
Jacek Bieluszko z Lipki
Piotr Krauze z Nieżychowa w gminie Białosłowie
Piotr Czajczyński z Łągiewnik w gminie Grodziec
Leonard Sarnociński i Janusz Sarnowski z Żychlina w gminie Stare Miasto
Michał Imbierowicz z Przybrodzina w gminie Powidz

Konkurs na najlepszy obiekt turystyki wiejskiej

Malowniczy krajobraz wiejski, rozpościerający się przed turystami spragnionymi wypoczynku na łonie natury, urzeka wiosennym śpiewem ptaków, widokiem drzew odbijających się w tafli jeziora przy blasku wschodzącego słońca, dojrzewającymi łanami zbóż, zapachem świeżo skoszonej trawy, jesiennym grzybobraniem.

W dobie postępu technologicznego idącego w parze ze wzrostem tempa życia, coraz cenniejsza staje się możliwość korzystania z uroków jakie oferuje nam wieś. Na szczęście z każdym rokiem oferta ta staje się coraz bardziej dostępna. Powstają kolejne obiekty agroturystyczne, w których można nie tylko znaleźć bezpiecznie schronienie, ale również skosztować lokalnych rarytasów, czy spotkać zwierzęta gospodarskie.

Samorząd Województwa Wielkopolskiego wychodzi na przeciw temu trendowi, zauważając, że wiele nowopowstałych miejsc jest jeszcze nieodkrytych dla turystów. Aby to zmienić, od 2007 roku organizuje konkurs na najlepszy obiekt turystyki na obszarach wiejskich w Wielkopolsce. W tym roku już po raz jedenasty prowadzony jest nabór zgłoszeń, które będą oceniane w trzech kategoriach:

1. Gospodarstwo agroturystyczne w funkcjonującym gospodarstwie rolnym,
2. Obiekt bazy noclegowej o charakterze wiejskim,
3. Obiekt na terenach wiejskich o charakterze np. terapeutycznym, edukacyjnym, rekreacyjnym, itp. wykorzystujący tradycje i walory wsi.

- *Zachęcam do udziału w tegorocznej edycji „Konkursu na najlepszy obiekt turystyki na obszarach wiejskich w Wielkopolsce”. Nabór zgłoszeń trwa do 15 maja. Regulamin konkursu znajduje się na stronie internetowej Urzędu Marszałkowskiego www.umww.pl w zakładce Departament Rolnictwa i Rozwoju Wsi – mówi Wicemarszałek Województwa Wielkopolskiego Krzysztof Grabowski.*

Za zajęcie trzech pierwszych miejsc w konkursie laureaci otrzymają pamiątkowe dyplomy oraz nagrody finansowe, przyznane przez Zarząd Województwa Wielkopolskiego. Poza tym istotną wartość dodaną dla nagrodzonych stanowi szeroka kampania promocyjna w prasie lokalnej, telewizji regionalnej, portalach internetowych, mediach społecznościowych i wydawnictwach. Co kilka lat wydawany jest album prezentujący najciekawsze wiejskie zakątki Wielkopolski. Znajdują się w nim obiekty zgłoszone do konkursu wraz z danymi kontaktowymi. Dzięki dystrybucji albumu przy okazji różnego rodzaju targów i wydarzeń właściciele gospodarstw mogą liczyć na zwiększenie ruchu turystycznego, a w konsekwencji swoich zysków finansowych.

W dziesięciu dotychczasowych edycjach konkursu udział wzięło około 480 gospodarstw, spośród których 94 zostały nagrodzone, a 53 wyróżnione.

Folwark Wąsowo w gminie Kuślin (powiat nowotomyski) – zwycięzca konkursu w 2016 roku w kategorii „Obiekty na terenach wiejskich o charakterze np. terapeutycznym, edukacyjnym, rekreacyjnym, itp. wykorzystujące tradycje i walory wsi”.

Zródło: Zasoby UMWW

Województwo Wielkopolskie bez barier

Stanisław Francuz – autor przewodnika wspólnie z Wicemarszałkiem Województwa Wielkopolskiego Krzysztofem Grabowskim oraz Dyrektorem Departamentu PROW UMWW Izabelą Mroczek podczas spotkania z osobami niepełnosprawnymi na Międzynarodowych Targach Turystycznych we Wrocławiu. Odbywające się w lutym targi były okazją do wypromowania turystyki bez barier.

Zródło: Zasoby UMWW

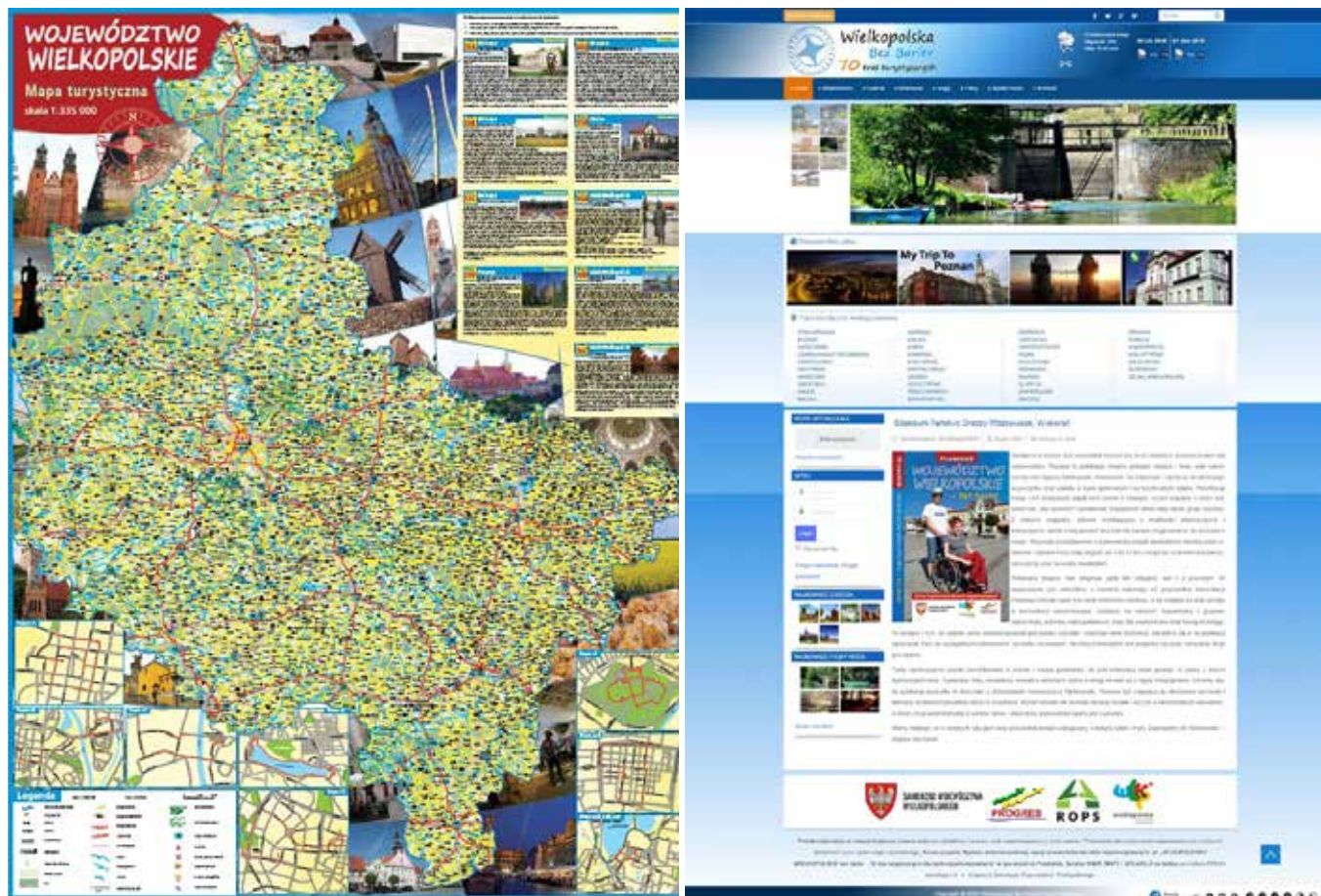
O tym, że Wielkopolska jest regionem atrakcyjnym turystycznie wiadomo nie od dziś. Przekonują o tym liczne publikacje, reportaże w prasie, radiu i telewizji. Każdy, kto choć raz odwiedził tę część Polski, pozostaje pod wrażeniem gościnności jej mieszkańców, malowniczych krajobrazów, smacznej kuchni i wyjątkowego dziedzictwa historycznego, związanego z początkami państwowości naszej ojczyzny. Warto jednak zaznaczyć, że Wielkopolska jest też regionem,

Wielkopolskie – bez barier. 70 tras turystycznych dla osób niepełnosprawnych” autorstwa Stowarzyszenia PROGRES. Powstanie publikacji dofinansował Samorząd Województwa Wielkopolskiego, natomiast wsparcie merytoryczne zapewniła Wielkopolska Organizacja Turystyczna oraz samorządy lokalne.

- Chciałbym podkreślić znakomitą współpracę z samorządami lokalnymi w Wielkopolsce, które służyły pomocą na każdym etapie powstawania przewodnika. Szczególne podziękowania należą się również Dyrektor Ewie Przydrożny oraz pracownikom Wielkopolskiej Organizacji Turystycznej. Ich wsparcie umożliwiło realizację tego niezwykle potrzebnego przedsięwzięcia – mówi Stanisław Francuz, autor tekstów oraz zdjęć do przewodnika, podróżnik, fotograf i filmowiec, ekspert do spraw turystyki, instruktor przewodnictwa i ochrony przyrody PTTK.

który dba o to, aby z tak bogatej oferty turystycznej mogli korzystać wszyscy bez wyjątku. Wychodzi więc naprzeciw potrzebom osób niepełnosprawnych, a zwłaszcza poruszających się na wózkach inwalidzkich. Głównie tym osobom dedykowany jest przewodnik „Województwo

Idąc z duchem czasu wydany z końcem 2016 roku przewodnik został opracowany jako produkt wielonarzędziowy. Składa się na niego papierowa wersja 240-stronicowego przewodnika w formacie kieszonkowym, rozkładana mapa turystyczna oraz prezentacja flash na pendrive, zawierająca

Mapa turystyczna oraz wizualizacja strony internetowej projektu.

ok. 2 tysiące fotografii, panoramy 2D, nagrania lektora, filmy oraz mapy. Użytkowników smartfonów z pewnością ucieszy fakt, że przewodnik jest dostępny także w wersji mobilnej, w postaci aplikacji na Androida. Powstała również strona internetowa www.wielkopolska.bezbarier.info.pl, która jest na bieżąco rozbudowywana. Można na niej znaleźć opis większości tras wraz ze zdjęciami. Dodatkowo istnieje możliwość pobrania elektronicznej wersji map ze szlakami turystycznymi, czy też przewodnika w wersji PDF dla niewidomych, przystosowanego do odczytu na telefonie.

Wielonarzędziowy przewodnik ma za zadanie przedstawić możliwości aktywnego i ciekawego wypoczynku oraz zachęcić do zwiedzania regionu osoby niepełnosprawne, w tym dzieci, a szczególnie „wózkowiczów”. Służy również pokazaniu walorów turystycznych województwa. Ma pomóc w wyborze najpiękniejszych, a równocześnie dostępnych dla osób niepełnosprawnych tras turystycznych w Wielkopolsce. Opisane trasy mają długość od 0,5 do

27 km i mogą być przemierzane pieszo, na rowerze oraz właśnie na wózku inwalidzkim. Dla osób poruszających się na wózkach przeszkodę nie do pokonania może stanowić nawet 5-centymetrowy stopień, dlatego wszystkie trasy zostały zweryfikowane w terenie. Podzielono je według trzystopniowej skali trudności, zależnie od długości trasy oraz występowania drobnych niedogodności. Przewodnik zawiera trasy zlokalizowane w każdym powiecie województwa wielkopolskiego.

Projekt został zrealizowany na zasadach non profit w ramach zadania publicznego „Działalność na rzecz osób niepełnosprawnych”. Drukowane mapy oraz pendrivy można uzyskać za pośrednictwem Regionalnego Ośrodka Polityki Społecznej w Poznaniu, Wielkopolskiej Organizacji Turystycznej oraz Poznańskiej Lokalnej Organizacji Turystycznej. Zachęcamy również do odwiedzania strony www.wielkopolska.bezbarier.info.pl i korzystania z cyfrowych wersji publikacji.

WSPÓŁPRACA ZAGRANICZNA

Wielkopolska inspiruje i dzieli się doświadczeniami

foto: Adrian Kapusiński

W Gołuchowie delegacja rumuńska w obecności Wicemarszałka Krzysztofa Grabowskiego spotkała się z przedstawicielami LGD „Wspólnie dla Przyszłości”.

Województwo wielkopolskie gościło sześciuosobową delegację rumuńskiego Okręgu Sibiu, na czele z Przewodniczącą Okręgu Danielą Cimpean oraz Wiceprzewodniczącym Wiegandem Helmutem Fleicherem. We wtorek 4 kwietnia, goście zostali przyjęci przez Marszałka Województwa Marka Woźniaka. W trakcie spotkania wytyczono główne płaszczyzny do współpracy pomiędzy regionami, które mogą zaowocować nawiązaniem trwałych relacji partnerskich.

Następnie delegacja rumuńska wspólnie z Wicemarszałkiem Krzysztofem Grabowskim, Dyrektorem Biura Współpracy Międzynarodowej UMWW Anną Markiewicz, Dyrektorem Departamentu PROW UMWW Izabelą Mroczek oraz pracownikami urzędu rozpoczęła program wizyty studyjnej. Goście mieli okazję odwiedzić obiekty położone w powiatach pleszewskim oraz średzkim, a także zwiedzić miasto Kalisz. Spotkanie inaugurujące program wizyty studyjnej zostało zorganizowane przez Urząd Marszałkowski oraz Lokalną Grupę Działania „Wspólnie dla Przyszłości” w restauracji Zamkowa w Gołuchowie. Przedstawiciele władz i administracji Sibiu powitali Wicemarszałek Krzysztof Grabowski, Starosta Pleszewski Maciej Wasielewski, Wójt Gminy Gołuchów Marek Zdunek, Wójt Gminy Gi-

załki Robert Łoza oraz Wójt Gminy Czermin i Prezes LGD „Wspólnie dla Przyszłości” Sławomir Spychaj.

- Chcemy pokazać Państwu jeden z wiejskich zakątków naszego regionu. W ostatnich latach wielkopolska wieś przeżywa dynamiczny rozwój. Wierzę, że dzisiejsza wymiana doświadczeń zainspiruje Państwa do realizacji konkretnych projektów w swoim kraju – powiedział Wicemarszałek Krzysztof Grabowski.

Starosta Maciej Wasielewski przybliżył uczestnikom spotkania demografię oraz najważniejsze zadania budżetowe powiatu pleszewskiego, zwracając uwagę na kwestie szkolnictwa, inwestycji drogowych, ośrodków spokojnej starości oraz opieki zdrowotnej.

- Szpital powiatowy w Pleszewie od lat plasuje się na pierwszym miejscu w Polsce w rankingu najlepszych szpitali, biorąc pod uwagę placówki powiatowe – podkreślił starosta.

W trakcie spotkania nie zabrakło również prezentacji poświęconej aktywności LGD „Wspólnie dla Przyszłości”. Członkowie delegacji rumuńskiej mogli porównać wydatkowanie funduszy unijnych w Polsce i Rumunii, gdzie również funkcjonują Lokalne Grupy Działania.

WSPÓŁPRACA ZAGRANICZNA

Jedną z atrakcji stanowiło zwiedzanie Zamku w Gołuchowie. Goście poznali historię tego 400-letniego, urokliwego obiektu, położonego w malowniczym kompleksie parkowym. Wysłuchali legend opowiadanych osobom odwiedzającym mury gołuchowskiego zamku. Mieli również możliwość podziwiać kolekcję obrazów polskich i europejskich malarzy, część zbioru antycznych waz oraz meble z dawnego wyposażenia zamku. Odbyli także wizytę w pokazowej zagrodzie żubrów, położonej na terenie Ośrodka Kultury Leśnej w Gołuchowie.

foto. Adrian Kapuściński

Jednym z punktów wizyty było zwiedzanie Zamku w Gołuchowie.

Kolejny punkt programu przeniósł uczestników wyjazdu do Kalisza, najstarszego miasta w Polsce. W miejskim ratuszu wspólną delegacją rumuńską oraz Urzędu Marszałkowskiego przyjął Prezydent Kalisza Grzegorz Sapiński. W spotkaniu uczestniczyła również Małgorzata Zarzycka – Wiceprzewodnicząca Komisji Rozwoju, Mienia Miasta i Integracji Europejskiej Rady Miejskiej Kalisza.

foto. Adrian Kapuściński

W Kaliszu naszych gości przyjął Prezydent Grzegorz Sapiński. W spotkaniu uczestniczyła też Małgorzata Zarzycka – Wiceprzewodnicząca Komisji Rozwoju, Mienia Miasta i Integracji Europejskiej Rady Miejskiej Kalisza.

- Miasto Kalisz jest silnie związane z kulturą i przedsiębiorczością. Na co dzień zajmujemy się przygotowaniem kapitału społecznego dla przedsiębiorców. Kalisz słynie, oprócz sfery kulturalnej i dziedzictwa historycznego, przede wszystkim

z przemysłu lotniczego, spożywczego i produkcji fortepianów – mówił Prezydent Grzegorz Sapiński.

Goście mieli okazję poznać historię miasta, jego zabytki, czy też najważniejsze przedsiębiorstwa. Obejrzel również panoramę Kalisza z ratuszowej wieży. Następnie Wicemarszałek Krzysztof Grabowski zabrał delegację do Sanktuarium św. Józefa w Kaliszu oraz pokazał gmach teatru im. Wojciecha Bogusławskiego, przybliżając historię obu miejsc.

- Mam nadzieję, że zachęciliśmy Państwa do ponownego przyjazdu do Kalisza i do Wielkopolski. Zależy nam na nawiązaniu trwałych relacji partnerskich z regionem Sibiu. Widzimy wiele płaszczyzn, na których można tę współpracę zbudować, od kultury po dziedzictwo kulinarne – podkreślił Wicemarszałek Krzysztof Grabowski.

foto. Adrian Kapuściński

Goście z zainteresowaniem zwiedzili folwark konny w Hermanowie w powiecie średzkim.

Ostatnim punktem programu była wizyta w folwarku konnym w Hermanowie. Gospodarstwo zostało nagrodzone w konkursie na najciekawszy obiekt turystyki wiejskiej w 2012 roku, organizowanym od 11 lat przez Samorząd Województwa Wielkopolskiego. Goście mogli poznać zasady tego konkursu, dzięki prezentacji przygotowanej przez Justynę Kubiatoicz, pracownika Departamentu Rolnictwa i Rozwoju Wsi. Koordynator Sieci Dziedzictwa Kulinarne Wielkopolska Mateusz Sieradzki zaprezentował historię i najważniejsze założenia funkcjonowania tego europejskiego projektu, w którym Wielkopolska uczestniczy od 2008 roku. Przedstawiciele regionu Sibiu z zainteresowaniem słuchali informacji na ten temat, deklarując chęć przystąpienia do sieci.

Tradycyjne smaki Wielkopolski

Zródło: facebook.com/powiatuarek.pl

ROLADA WOŁOWA Z ZASMAŻANĄ KAPUSTĄ I SZAGÓWKAMI

Prezentujemy przepis na potrawę, która zdobyła główną nagrodę na VI Festiwalu Tradycyjnej Kuchni Wielkopolskiej w Kawęczynie w 2016 roku.

Składniki:

- 5 dużych plastrów wołowiny
- 2 cebule
- boczek wędzony
- kiszona ogórki
- 1 kg ziemniaków
- 1kg kiszonej kapusty
- 2 szklanki mąki
- 2 jaja
- musztarda
- pieprz, sól
- olej, łyżka masła

Sposób wykonania:

ROLADA

Plastry dokładnie rozbijamy, rozkładamy na blacie, każdy smarujemy musztardą, solimy i pieprzymy. Na jednym brzegu układamy pokrojone w słupki ogórki, cebulę i boczek. Zawijamy ściśle, obtaczamy w mące. Kładziemy łączeniem w dół na rozgrzanym tłuszczu, obsmażamy z każdej strony. Następnie podlewamy wodą i dusimy około 40 minut.

SZAGÓWKI

Obieramy i gotujemy kilogram ziemniaków. Studzimy i ścieramy na tarce o drobnych oczkach. Starte ziemniaki kładziemy na stolnicy, ubijamy jaja, solimy i dodajemy $\frac{3}{4}$ szklanki mąki. Wyrabiamy gęste ciasto tak, aby się kleiło. Wrzucamy do wrzącej wody i gotujemy 5-6 minut.

KAPUSTA ZASMAŻANA

Kapustę płuczemy i gotujemy do miękkości. Boczek i cebulę kroimy w kostkę i smażymy na odrobinie oleju, dodajemy do kapusty. Masło stapiamy, dodajemy mąkę i również wlewamy do kapusty. Doprawiamy solą i pieprzem do smaku.

KĄCIK KULINARNY

Zwycięskie danie przygotowały panie z Koła Gospodyń Wiejskich „Włościanki” z Białośliwia (powiat pilski). Organizowany od 7 lat Festiwal Tradycyjnej Kuchni Wielkopolskiej cieszy się stale rosnącą popularnością. Jego formuła zakłada, iż powiat, z którego pochodzi najlepsza potrawa zyskuje przywilej organizacji wydarzenia w kolejnym roku. W taki właśnie sposób tegoroczny festiwal zawita do Piły. Już dziś możemy zaprosić wszystkich entuzjastów tradycyjnych regionalnych przysmaków do odwiedzenia 9 września tego roku północnej Wielkopolski. Na stadionie „Gwardia” w Pile będzie można przekonać się, że wielkopolska kuchnia bogata jest w przeróżne smaki. Potrawy tego regionu cieszą nie tylko podniebienie, ale i oczy, zachwycając kompozycją na talerzu.

Warto przy tej okazji przedstawić po krótku zwyciężczynię ubiegłorocznego festiwalu. KGW „Włościanki” swoją działalność rozpoczęło już w latach trzydziestych XX wieku. Obecnie zrzesza 48 członkiń, którym przewodniczy pani Irena Bartoszek. Gospodynie bardzo chętnie włączają się

do uczestnictwa w przeróżnych wydarzeniach, począwszy od lokalnych festynów, przez konkursy, dożynki, spotkania z okazji Dnia Babci, czy Dnia Dziecka, na wycieczkach krajoznawczych skończywszy. Przyświeca im cel krzewienia tradycji kulinarnych i obyczajowych polskiej wsi.

Popularność w całym regionie zyskały w 2015 roku, zwyciężając w plebiscycie Głosu Wielkopolskiego na najlepsze Wielkopolskie Koło Gospodyń Wiejskich. Ten zaszczytny laur zainspirował władarzy powiatu pilskiego do namówienia „Włościanek”, aby reprezentowały swój powiat podczas festiwalu kulinarnego w Kawęczynie w 2016 roku. Decyzja ta okazała się być strzałem w dziesiątkę. Panie z koła poza wspianą roladą wołową specjalizują się również w słodkościach. Każdy kto odwiedzi Białośliwie z pewnością dowie się, że najlepsze powidła wychodzą właśnie „Włościankom”. Panie przygotowują swój przysmak według receptur przekazywanych od pokoleń. Proces gotowania powideł odbywa się na świeżym powietrzu. Gotuje się je w kuprowym kotle, a do mieszania używa tzw. „bociana”.

„Włościanki” z nagrodami za najlepszą potrawę VI Festiwalu Tradycyjnej Kuchni Wielkopolskiej 2016 w Kawęczynie.

Zródło: KGW „Włościanki”

**Jednostka Regionalna Krajowej Sieci Obszarów Wiejskich
Departament Programów Rozwoju Obszarów Wiejskich
Urząd Marszałkowski Województwa Wielkopolskiego**

al. Niepodległości 34, 61-714 Poznań
tel. 61 626 60 00, faks 61 626 60 04
e-mail: ksow@umww.pl

www.wielkopolskie.ksow.pl | www.prow.umww.pl

Publikacja bezpłatna

**SAMORZĄD WOJEWÓDZTWA
WIELKOPOLSKIEGO**

„Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich: Europa inwestująca w obszary wiejskie”.
Instytucja Zarządzająca PROW 2014–2020 – Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi.

Publikacja opracowana przez Departament Programów Rozwoju Obszarów Wiejskich Urzędu Marszałkowskiego Województwa Wielkopolskiego w Poznaniu. Operacja współfinansowana jest ze środków Unii Europejskiej w ramach Krajowej Sieci Obszarów Wiejskich Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020.